

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 324/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen terveydenhuollon laaturekistereiden perustamisesta ja ylläpidon turvaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sari Sarkomaan /kok. ym.näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 324/2019 vp:

Miten hallitus varmistaa, että terveydenhuollon laaturekisterit saadaan perustettua ja niiden ylläpidolle osoitetaan tarpeelliset resurssit?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja laatua seurataan maassamme monin tavoin. Näitä kuvaavat mittarit ovat tärkeitä tiedolla johtamisen välineitä, joiden kehittämiseen hallitus haluaa panostaa. Hoitoilmoitusrekisterit, hoitontähtäyksen seuranta, sairaaloiden tuottavuusvertailut ja useat säännölliset selvitykset väestön hyvinvoinnista, terveydestä ja palvelujen käytöstä antavat kokonaiskuvaa palvelujen tilasta. Kohdennettuja rekisterejä on esimerkiksi lisääntymisterveydestä, syövästä, nivelimplanteista, lääkkeiden haittavaikutuksista ja hoitoon liittyvistä infektioista. Lisäksi kehitetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tietopohjaa, Kuva-mittareita ja tietopaketteja. Kanta-tietovarannot ja kehittyvät tietojärjestelmät sekä digitalisaatio edistävät uusia tiedon käytön muotoja ja tehokasta tiedon hyödyntämistä. Myös asiakkaiden itse tuottama tieto lisääntyy.

Uudistuneen lainsäädännön pohjalta avautuu uusia mahdollisuuksia. Suomen sote-tietotuotannon vahvuudet ja kehittyneet teknologiat on valjastettava laatu- ja vaikuttavuustiedon tuottamiseen tiedolla johtamisen, ohjauksen, valvonnan, ammattihenkilön ja palvelujen käyttäjän hyödyksi. Monien tiedonlähteiden joukossa laaturekisterit ovat yksi keino koostaa ja hankkia tietoa.

Vaikka maassamme ei ole Ruotsin tavoin runsaasti terveydenhuollon laaturekistereitä, se ei tarkoita, että hoidon laatu Suomessa olisi heikkoa. Tutkimukset osoittavat, että hoito on korkeatasoista, ja ammattihenkilöiden osaaminen on vahvaa. Ruotsalaisten kokemukset opettavat, että pelkkä laaturekisteri ei takaa käyttökelpoista tietoa ja hoitotulosten paranemista. Jos mittarit ovat heikkoja tai tieto puutteellista, laaturekisteriin suunnatut resurssit menevät hukkaan. Hyödyllisen laaturekisterin ylläpito vaatiikin sitoutunutta yhteistyötä ja monialaista osaamista.

THL:n terveydenhuollon kansalliset laaturekisteripilotit ovat tärkeä kokeilu, ja sen tulokset kannattaa arvioida tarkasti. Kustannuksista tarvitaan realistinen arvio, samoin selvitys jo käytössä olevista rekistereistä sekä niiden kehitysmahdollisuuksista. On ratkaistava, miten sosiaalihuollon

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 324/2019 vp

ja perusterveydenhuollon tietotarpeet otetaan huomioon, ja tunnistettava asiakas- tai potilasryhmät, joiden palvelujen parantamiseksi laatutietoa eniten tarvitaan. Ennen uusia rekistereitä on arvioitava nykyisten tietovarantojen kyky tuottaa tarvittavia laatu- ja vaikuttavuustietoja.

Tarvitsemme laatu- ja vaikuttavuustiedon käytölle kokonaisvaltaisen suunnitelman, jossa määritellään tietotarpeet sekä tiedolla tavoiteltavat hyödyt ja jossa kuvataan tiekartta, kuinka tiedon käyttötarkoituksiin yhdistyvät säädösten, kehittyvien teknologioiden ja tietovarantojen tarjoamat mahdollisuudet. Tiedon tuottamiseen ja käyttöön on suunniteltava THL:n rekisteritoimintaan ja palvelujärjestelmään integroidut käytännöt. THL:n laaturekisterisuunnitelmaa ja sen resursointia onkin syytä tarkastella ja sovittaa yhteisiin tavoitteisiin kustannusvaikuttavan tietoekosysteemin luomiseksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää THL:n vastuulla olevista laaturekistereistä. Sen myötä ohjataan kansallista kehittämistä ja resurssien käyttöä haluttuun suuntaan.

Helsingissä 12.12.2019

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru